

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2023/2764
Toplantı Tarihi/Sayısı : 5.3.2024/43
Karar Numarası : 2024/290
Başvuran : M. Y.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın adil yargılanma talebi ile yargılandığı davada kendisini temsil eden avukat hakkındaki şikayetine ilişkindir.

II. İDDİA VE TALEP

2. Başvuran, İzmir 2 No.lu F Tipi Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumunda bulunduğunu, Bursa 9. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından yargılandığı 2021/... Esas sayılı davada 12/10/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun "*Takdiri indirim nedenleri*" başlıklı 62'nci maddesindeki şartlar oluşmasına rağmen söz konusu hükmün kendisine uygulanmadığını, dava dosyasında soyut iddia dışında cezalandırılmasına yeterli delil bulunmadığı halde kısa bir sürede yargılama yapılarak 46 yıl hapis cezası ile cezalandırıldığını, kanun önünde eşitlik ilkesi ile silahların eşitliği ilkesinin ihlal edildiğini, söz konusu davada avukatı H. K. 'nın lehine olan emsal kararları Mahkemeye sunmadığını, 17/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun "*Avukatın başvurma hakkı*" başlıklı 261'inci madde hükmünün avukatı tarafından uygulanmadığını, avukatının kendi haklarını savunmaktan ziyade karşı tarafın yanında yer aldığı, istinaf ve Yargıtay kanun yolu süreçleri hakkında kendisine bilgi vermediğini iddia etmekte ve adil bir şekilde yeniden yargılanmayı talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "*Yargı yetkisi*" başlıklı 9'uncu maddesi şöyledir:

"Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılır."

4. Anayasa'nın "*Mahkemelerin bağımsızlığı*" başlıklı 138'inci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:
"Hakimler görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanı kanaatlerine göre hüküm verirler. Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hakimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz..."

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

5. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Kurumun görevleri" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının ilgili bentleri şöyledir:

"...*(f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek; (g) Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek; ... (i) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek ...*"

6. 6701 sayılı Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"(...)

(4) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz.

(...)

(9) İşleme konulamayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir."

7. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Başvuru konusu teşkil etmeyecek işlem ve kararlar" başlıklı 40'inci maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

"(1) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz."

8. Mezkur Yönetmelik'in "Ön incelemenin yapılması" başlıklı 48'inci maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği (...) ç) Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı, (...) yönlerinden incelenir."

9. Mezkûr Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesi şöyledir:

"(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinde kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

10. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

11. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek; ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek,

araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek; zgrlğinden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal nleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

12. Bununla birlikte başvuru, başvuranın Bursa 9. Ağır Ceza Mahkemesinde yargılandığı 2021/... Esas sayılı davada, başvuran aleyhine soyut iddia dışında delil bulunmadığı halde 46 yıl hapis cezası ile cezalandırıldığı, şartları var olmasına rağmen takdiri indirim nedenlerinin uygulanmadığı iddialarına ilişkin olup, söz konusu iddiaların istinaf ve temyiz aşamalarında st derece mahkemeleri önünde ileri sürülmesi gerekmektedir.

13. Anayasa'nın 9'uncu ve 138'inci maddelerinde; yargı yetkisinin münhasıran mahkemelerin uhdesinde olduğu ve bu yetkinin kullanılmasıyla ilgili hiçbir organ, makam, merci veya kişinin mahkemelere ve hakimlere emir ve talimat veremeyeceği, tavsiye ve telkinde bulunamayacağı hükme bağlanmışır.

14. 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinde, yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemlerin başvuru konusu olamayacağı, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'te ise yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemler ile yargı organlarınca karara bağlanmış uyuşmazlıkların Kurumun görev alanına girmeyeceği düzenlenmiştir.

15. Öte yandan 7/4/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun "*Disiplin Cezalarının uygulanacağı haller*" başlıklı 134'üncü maddesi şoyledir:

"Avukatlık onuruna, düzen ve gelenekleri ile meslek kurallarına uymayan eylem ve davranışlarda bulunanlarla, meslek çalışmada görevlerini yapmayan veya görevinin gerektirdiği dürüstlüğe uygun şekilde davranmayanlar hakkında bu Kanunda yazılı disiplin cezaları uygulanır."

16. 1136 sayılı Kanun'un "*Disiplin kovuşturmasının açılması*" başlıklı 141'inci maddesinin ilgili kısmı ise şoyledir:

"Disiplin kovuşturması, yönetim kurulu tarafından verilen bir kararla açılır. Yönetim kurulu, ivedilikle ve her halde ihbar, şikyet veya istek tarihinden itibaren en çok bir yıl içinde disiplin kovuşturması hakkında bir karar vermeye mecburdur. (...)"

17. Başvuranın yargılandığı davada kendisini temsil eden avukatı ile ilgili şikayeti kapsamındaki iddia ve taleplerini, mezkr mevzuat hükümleri uyarınca ilgili Baroya iletebileceği değerlendirilmektedir.

18. Başvuranın talebi yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte değerlendirildiğinde; başvuranın avukatı hakkındaki şikayetini ilgili Baroya iletilebileceği, yargılandığı dava ile ilgili talebinin ise yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin olduğu, yargılama yapma görevinin münhasıran mahkemelere ait olduğu, 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin dördüncü fıkrası ve Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 40'ıncı maddesi gereği başvuru konusu teşkil etmeyecek işlemler arasında yer alan başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve bu sebeple kabul edilmez olduğu kanaatine varılmışır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUğUNA,

B. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

5/3/2024 tarihinde, OY BİRLİğİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

İsmail AYZAZ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye